

נחל'י נצח

י"ל ע"י מוסדות ברסלב / בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גליון מס' 738
פרשת בא תשפ"ב

ר"ח	אזת השבת	כנסת שבת	הדלקת נרות
18:08	17:50	16:15	ירושלים
18:05	17:32	16:31	תל-אביב
18:05	17:30	16:22	חיפה
18:09	17:33	16:34	באר שבע

דבר ראש הישיבה

אחדות

מה מיוחד במצוה הראשונה בתורה - איך רואים את הלבנה כשהיא כל כך קטנה - מ' "המוסר" שהתחיל להתפלל לפני רבי זושא - למה הגב חזר בו מתוכניתו - על מה הציבור יתפלאו בברסלב - כל זאת ועוד - ביריעה המרתקת שלפנינו

רבינו הקדוש והנורא ציווה אותנו: 'החזיקו עצמכם ביחד!'. היום ישנן לעצמנו כל כך הרבה מחלוקות, בכל מקום! אולי זה טוב מצד אחד, כי כך לא נרדמים... כמו בסיפור שסיפר בעל התניא, שהיה פעם גב שרצה לגנוב מבית החרושת, ובא בלילה וחיכה שהשומרים יירדמו ואז ייכנס לגנוב. אך פתאום, בשעה שלוש לפנות-בוקר החלו השומרים לריב ביניהם, וכך התקוטטו עד אור הבוקר והגב לא הצליח להסתנן פנימה ולא עלה בידו לגנוב. ואמר בעל התניא, שהשומרים רבו ביניהם כוונה, כדי שלא ירדמו. וכך גם אצלנו, שאנו לקראת עלות השחר, ומסוגלים להירדם לפני הגאולה והתורה תיהפך ל'מצוות אנשים מלומדה' ח"ו, ולכן ישנן כל כך הרבה מחלוקות ושיטות ויזכירים וכו' וכו', שלא תחטפנו תנומה...

ב פרשנתנו בני ישראל נהיים לעם, כי בפרשה זו הם מצטווים על המצווה הראשונה בתורה - הלוא היא מצוות קידוש החודש.

יש משהו מיוחד במצווה הזו, שעושה את עם ישראל לעם אחד ול"איש אחד בלב אחד", והוא מה שאמר ה' למשה "כזה ראה וקדש": אתה רואה את הנקודה הקטנה של הירח, זו שבקושי רואים אותה? הנקודה הזו היא נקודה נפלאה בתוך החושך. אמר הקב"ה: קדש אותה, והיא תפרח ותגדל לאור עצום, עד שתהיה כמו שנאמר "והיה אור הלבנה כאור החמה".

וכך כל אחד צריך לחפש בחברו את הנקודה הנפלאה הזו המאירה מתוך החשיכה, שאפילו כשאינך רואה בו שום דבר טוב חוץ מחושך ואפלה, תמשיך לחפש ולחפש. אם תתייגע ותחפש באמת, תהיה לך סייעתא דשמיא ובסוף תמצא. כמו משה רבינו שחפץ את הנקודה הטובה, את נקודת האור של הלבנה, ולא מצא, והקב"ה בא ועזר ואמר לו "כזה ראה וקדש".

זה עושה את עם ישראל לאחד, כאשר כל אחד מאתנו יחפש בחשיכה את הטוב שבחברו. כאשר כל אחד ידון את חברו, - אפילו הרחוק ממנו, ואפילו שהוא נראה

חשוך ומלא מומים, - אף על פי כן ימשיך לחפש אצלו מעט אור וידונו לכף זכות, תהיה אחדות נפלאה ואור גדול ויהיה אור הלבנה כאור החמה. כי בהפסקת המחלוקות ובדין החבר לכף זכות תלויה הגאולה.

יותר טוב מרבי זושא!

מסופר על רבי זושא מאניפולי שלא היה נכנס להתפלל במניין עד שלא היה מוצא נקודה טובה בכל אחד מן המתפללים באותו המניין, ולא רק סתם נקודה טובה, אלא נקודה כזו שיש בחברו מה שאין בו עצמו.

יום אחד מסתכל רבי זושא על המניין, ומגלה שמתפלל שם אחד שהוא מוסר ומלשין, ורבי זושא לא מצליח למצוא בו אף נקודה טובה אחת ויחידה. הוא מתאמץ ולא מוצא, עד שהמניין הגיעו ל'ישתבח'. פתאום נצנץ במוחו של רבי זושא רעיון: אותו מוסר יותר טוב ממנו, כי הוא כבר אוזר ב'ישתבח', ורבי זושא עדיין לא התחיל את התפילה... מיד ניגש רבי זושא והתחיל להתפלל...

איך יש להם אהבה שכזו?...

אך למרות זאת, ולמרות שרבינו אמר שיעשה אותנו כיתות כיתות, אף על פי כן אסור לנו להתבלבל מזה ולחשוב שאני יותר טוב מחברי, אלא כולם אהובים וכולם ברויים וכולם רוצים לעשות נחת לה' יתברך. ובכלל, רבינו לימד אותנו לומר בכל פעם 'זה מעשה שלו זה מעשה שלי, ולמה לנו לדבר מאחרים'. אדרבא, רבינו אמר שאם נחזיק את עצמנו ביחד ואז נהיה אנשים כשרים, וראוי שהעולם יתמהו על האהבה שבינינו, עד כדי כך שאנשים יגידו: 'איך יש להם לברסלברים כזאת אהבה ביניהם, שאנו לא מוצאים כזו בשום מקום אחר'.

הרעיון הכללי הוא, שאם אתה ברסלבר אמיתי חייבת להיות בך אהבה לכל יהודי מכל חוג שהוא, כי תמצא נקודות טובות בחברך וגם באנשי הכיתות האחרות. הבה נתברר להחזיק את עצמנו ביחד, ולעולם לא נרגיש שאנחנו יותר טובים מאחרים, וכמו שבצבא יש חילות שונים ביים, באויר וביבשה, ולא שייך לחשוב שחיל-רגלים הוא מיותר לעומת חיל-האוויר למשל, כי אם אין חיל-רגלים אז אפשר להפסיד במלחמה חלילה - לכן צריכים לשאוף שכולם יצליחו בעבודת ה' וישגו מבוקשם, כי כל אחד מאיתנו משלים את חברו.

כאשר נזכה להתבטל לזולת ולמצוא בו נקודות טובות, יהיו עם ישראל באחדות אמיתית, כזו שעל ידה נזכה לגאולה השלמה ולבניין בית המקדש ולביאת משיח צדקנו, במהרה בימינו, אמן.

היה פעם גב שרצה לגנוב מבית החרושת, ובא בלילה וחיכה שהשומרים יירדמו ואז ייכנס לגנוב. אך פתאום...

להזמנות: **02-6289761** / **052-7679638**

ספרו החדש של הרב ח' שמואל שטרן שליט"א

שביל חדש נפתח אל הלב

לב שומע

מלא ומריר, לא פלא שכל היום הילד מתוסכל, וכשהילד מתוסכל כל הסביבה שלו נהפכת לעוינת. זהו גלגל שלא נגמר, ולפעמים זה מידרדר עד בעיות נפשיות! כמו כן, ילד שהוריו לא מקשיבים לו יחפש אחרים שיקשיבו לו, ובדרך כלל הם נמצאים ברחובות רח"ל, להם יש את כל הזמן שבעולם לשמוע ולתת את היחס לכולם... המצב בדורנו שהרחוב קורץ כל כך ומחכה לטרף קל, ואותו ילד שלא מוצא מנוחה לנפשו, אותו ילד שאין להוריו זמן איכות בשבילו, ימצא ברחוב את מבוקשו!

ישנם הורים שמגלגלים עיניים לשמיים ואומרים: מה נעשה? הילד לא נפתח אלינו, לא מספר לנו שום דבר!

עליהם להבין שאם הילד לא נפתח לעומתנו בדרך כלל הבעיה אצלנו, הילד לא מרגיש שהוא יכול להיפתח אלינו. אולי אנחנו לא מקשיבים לו כמו שצריך, או לא משתתפים בבעיותיו, אולי הוא מרגיש מובך כשהוא מספר לנו על תחושותיו.

להגיב נכון

אחת הטעויות הנפוצות בתגובות ההורים היא כשהם מנסים לבגר את ילדיהם: אל תתייחס למה שאומרים לך, לא צריכים לקחת ללב כל דבר, אתה כבר גדול וכו'. תשובות מחכימות כאלו רק מגבירות את תחושת התסכול של הילד, אשר מבין שלא רק שהוא לא מצא אוזן קשבת למצוקותיו, עוד מאשימים אותו בבעיותיו.

בעבר טיפלתי בילד שסבל מבעיות קשות מהחברה, דבר שגרם לילד לתסכולים רבים, וכששאלתי את אביו האם הוא עוזר לילד הוא ענה לי שהוא מחזק אותו באמונה... אני לא יכולתי להתאפק וזעקתי עליו: הכיצד אתה מעביר לו את בעיותיו בדברים כאלו? זוהי אמונת שוטים, הילד לא במצב שאתה יכול למחוק את כאביו על ידי אמונה. לקח לי עבודה מרובה בכדי לשקם את מעמדו של הילד בס"ד.

נפש הילד רגישה מאד, וכשנותנים לה מרגוע נחשכים המון בעיות נפשיות. סיפר לי חבר שהוא פגש נער רחוב כשילדו כלב, לפתע הנער פנה אליו ושאל: אתה יודע למה אני הולך עם כלב? כי לכלב בשמו יש שני מילים, כולו לב, וזה מה שאני צריך: מעט לב, מעט יחס... כשאנחנו נהווה לילד מן רגשי, לב אוהב, לב שומע, הוא לא יחפש ברחוב לב אחר.

ה' יעזור ונזכה לגדל את ילדנו כראוי.

למה המלך עליו השלום ביקש מאת השי"ת: "ונתת לעבדיך לב שומע". מסתבר שהשמיעה איננה תלויה באוזן בלבד, אלא שלימות השמיעה תלויה ביחס הלב למדבר.

כל אדם באשר הוא, מהעדין ביותר עד לקטשו הגדול, זקוק ליחס מהסובבים אותו, לאוזן קשבת. מכאן נגזרת הענישה הכבדה ביותר לאסירים, כשמבודדים אותם ומניחים אותם בצינוק. עונש זה מטגע ממש את האסיר, וקל-והומר לילד רך בשנים אשר זקוק לחברה אוהבת ותומכת, לאוזן קשבת אשר מסוגלת להאזין באמת ולא רק כלפי חוץ.

לחוות ולהרגיש

במה דברים אמורים? כל ילד אוצר בליבו חוויות רבות במהלך היום כולו. החבר שעיקם את אפו למראה החולצה שהוא לבש, הילד שעקף אותו בשירות לב בשעת המשחק, המלמד שלא הבין אותו ועוד ועוד, תכלה היריעה והם לא יכלו. וכך מתמלא מחסן ליבו של הילד שרק מחפש הזדמנות נאותה לפרוק את המטען הזה ולהשאיר לב נקי, והוא מנסה לספר להורים שלו את חוויותיו. כאן, בצומת החשובה הזאת, נמצאים ההורים: עליהם לעזוב את הכול [פשוטו כמשמעו] ופשוט להקשיב. אין זה אומר לפתוח את האוזן בלבד, אלא בעיקר את הלב. לנסות להתחבר לחוויה שהילד מביע בדבריו, לשמוח בשמחתו, ולהבדיל לכאוב את כאבו. לא תמיד חייבים למצוא פתרונות לבעיות, אדרבה, לפעמים אין צורך לפתור כי גם הילד מבין בראשו שאביו לא יפתור עכשיו את בעיית החבר שעקף אותו במשחק. הוא רק רוצה תחושת הזדהות בכאבו, סוג של שותפות אשר אין לה תחליף. התנהגות כזו מנקה את ליבו של הילד ונותנת לו כוח להתחדש.

אם ההורה עסוק ואינו יכול להתפנות לילדו, עליו לומר לו: ילד יקר, אינני יכול להקשיב עכשיו בצורה רצינית, ולכן אני לא רוצה שתספר לי. בהמשך היום נשב ביחד ונשמע את מה שעל ליבך.

הרחוב מחכה

החמור ביותר הוא להקשיב בחצי אוזן ולהנהן בראש. הילד קולט שאין מי שמקשיב לו, כלומר אין לו למי לספר, והוא נשאר עם הבעיות וכאבי הלב לבד. כך הוא הולך לישון, וכך לדאבון הלב הוא מתעורר, וכשהלב

**אין לו למי לספר,
והוא נשאר עם
כאבי הלב לבד. כך
הוא הולך לישון
וכך הוא מתעורר.
לא פלא שהילד
מתוסכל...**

מוקד המבצעים
למטורפים חדשים:
02-623-1218

**רבי נחמן יעניק
לך ולילדים שלך,
חוזה נפשי
והעצמה...**

פטנט לאלחוש כאבים

במצרים, שלאחר כל מכה בה פרעה ננס כמו יתוש חולה לרגלי משה ואהרן - לאחריה הוא תפס אומץ מחודש ומחזק.

אני הייתי מתייאש. אין, כמה שאתה מתאמץ להתבטל בכל הכוח, ברגע שאתה מרפה הרעים מתחזקים יותר. מה עושים?

ואז הגיעה מכת בכורות, וה' התגלה במצרים בכזו הארה שפשוט השכיבה אלפי בכורים מצריים למנוחת עולמים, ובמקביל החלישה את כח הטומאה לכל-כך הרבה זמן עד שעם ישראל יכלו כבר להשתחרר ממצרים. ולמה במהירות ובחיפזון? שוב, כי גם זה ייגמר, ואז המצרים יתעשתו ויקומו עלינו מחדש, כפי שאכן קרה מיד אחרי זה כשהמלך המשוגע רדף אחרינו עם שארית צבאו האדיר.

נו? אז אנחנו תקועים לעולם? אין זוכים ל"קריעת ים סוף" שביטלה את הקליפה העלוקתית הזו?

בשביל זה יש ים, בשביל להטביע את המצרים. היהודים היו אז לפני קבלת התורה, והיות שהדרך היחידה למגר את הקליפה לגמרי זה על ידי חידושי תורה - נאלצנו לסחוב את המצרים אל המים, אין מים אלא תורה, ושם הם כבר גמורים ושוב לא ימשיכו לנגס לנו כל היום ויניחו לנו סוף סוף. הגיע הזמן, לא?

והלך אליו, שכשיש צרות אנחנו חייבים להתבטל לה' לגמרי [למרות שאיננו צדיקים גדולים כלונו יכולים לעשות זאת לזמן מסוים אם נרצה באמת, כפי שרבינו הק' סח באזני רבי נתן!]. אבל לא לשכוח, אחרי שמתבטלים לה' לחדש חידושי תורה, או לפחות ללמוד בחשק חדש, "שיהיו דברי תורה כחדשים", ואז מובטח לך שלא תוסיף לראות את הצרות עד עולם. ה' ילחם לכם!

(ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה סה, ליקוטי הלכות נט"י שחרית ד אות ד)

שתי לב שכשכואב לי מאוד, אבל מאוד מאוד כמו כשמנמקזים מוגלה מפצע פתוח - אני סוגר את העיניים בחזקה.

וזה מאוד מעניין, כי הפעם הנוספת שאני עוצם בה את העיניים בחוזק היא כשאני רוצה לראות רחוק, אני ממצמץ בעיניים ומשאיר רק סדק קטן לראות, ואז אני רואה בבירור את המטרה. ולמה זה מעניין? כי עכשיו יש לי פשוט טוב למה אני סוגר את העיניים גם כשכואב לי.

כשכואב אני רוצה לראות רחוק רחוק רחוק, את המטרה של הכאבים, שהיא ודאי טובה מאוד. ואני ממש לא מצליח לראות אותה מרוב שאני רחוק ממנה, ולכן אני סוגר אני עיני בחוזק ומקוה שכך אוכל לראות את התכלית והמטרה של הכאבים ולהתבטל אליהם, ואז ברור שלא יכאב לי כלום, כשאראה שהכל טוב.

ועוד יותר מעניין, שהפעם השלישית בה אני נוהג לעצום את העיניים הוא... בשינה כמובן. מה זה? פשוט. בשינה האדם מפקיר את עצמו לגמרי, הוא לא חושב ולא דואג, "ישן כמו תינוק" כמו שאומרים. זה סוג של ביטול גמור לה': אני לא יודע, כלום, רק שכל מה שאתה עושה זה טוב.

וזה היה במצרים, שהיו צרות צרורות בצורה שקשה להחזיק מעמד, עד כשמשה רבינו בא והסביר להם אין מתבטלים לרצון השם, וכך הצליח להוציא אותם מהצרות. ובמיוחד, שמשה רבינו כשלעצמו היה בטל מבוטל לה', והראיה - ענוותנותו הגדולה יותר מכולם, והיה להם הרבה ממי ללמוד...

עד כאן הכל נשמע מופלא, הבעיה היא שאדם לא יכול להשאיר מבוטל לעולם. כלונו יודעים שזה הולך בשיטת ה"רצוא ושוב", איננו יכולים לתפוס ביטול ולחיות שם. וכשאני חוזר למציאות הרגילה, כוחות האופל מסתערים עלי בחמת נקם על שהצלחתי לברוח מהם לכמה דקות, ומכאיבים לי הרבה יותר... וכמו שקרה

**וכמו שקרה
במצרים, שלאחר
כל מכה בה פרעה
נמס כמו יתוש
חולה לרגלי משה
ואהרן - לאחריה
הוא תפס אומץ...**

לצעירי הצאן

ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ...

איראל!

כל אחד צריך לחפש בחברו את הנקודה הנפלאה שלו המאירה מתוך החשיכה, אפילו כשאנו רואה בו שום דבר טוב. כאשר כל אחד מאתנו יחפש בחשיכה את הטוב והאור שבחברו וידונו לכך זכות, זה עושה את עם ישראל לאחד, תהיה אחדות נפלאה ואור גדול בעם ישראל, ואז אור הלבנה יהיה כאור החמה

לעולם לא אשחק עוד!

96 שנים לפטירת העצי חיים' מסיגט, שב"ק ו' שבט תשנ"ב - תרפ"ו

בבית שממול ביתו. הדאגה הכבדה ששכנה בליבו של הרבי התחלפה בקלה הרבה יותר. ברוך השם, בנו לא מסתובב במחוזות מסוכנים, ביתו של רבי אשר גבאי, הגבאי ששימש עוד את אביו בעל ה"יטב לב", לא חשוד כמקום שיכול לקלקל ח"ו את חינוכו של בנו היניק, אך עדיין... כאבא הוא גָּדַר בעדו שלא לצאת מביתו ומבניין בית המדרש, והגדר הזו נפרצה...

הרבי נכנס בזריזות למקום משחקם של הילדים, ומשה הקטן הציץ בפני הנכנס וקפא על מושבו. אביו בעצמו יצא מה'טיש' במלבושו הצחור לבקשו ולשמור על נפשו!

שמור מכל משמר. ה"עצי חיים" ושער ספרו

משה'לי קפץ ממקומו, ואביו אחזו בידו בעדינות וילכו שניהם יחדיו לכיוון הסוכה, כשמשה'לי לא מוצא לעצמו מקום. 'אם היה בור בסביבה' התבטא לימים, 'הייתי מחביא את עצמי בו מרוב בושה'.

השנים הגיעו לחצר הקודש, ומשה'לי הקטן והרועד פרץ בבכי עז: 'אבא יקר, אני מבטיח שלעולם לא אשחק שוב!', ואביו השיב לו בבת שחוק: 'אתה תמשיך עוד לשחק, אבל רק פה בבית'...

ללמדך, עד היכן מגיעה חובת השמירה על הבנים. (מקור: 'קול התאחדותנו' גליון שכא, מפי ה"ברך משה')

רבי חיים צבי טייטלבוים, ה"עצי חיים"

נולד: י"ג שבט תרמ"א.

על העדה: התמנה לאדמו"ר בגיל 24,

לאחר פטירת אביו ה"יטב לב".

בניו: בנו הגדול רבי יקותיאל יהודה התמנה לאדמו"ר בן 14 אחר פטירתו הפתאומית של אביו. לאחר עשרות שנים, בנו השני רבי משה התמנה לאדמו"ר מסאטמר כיוורט לדודו רבי יואל.

בנותיו: 5 בנות צדקניות. אחת נישאה

לרבי מצאנז-קלויזנבורג.

נפטר: בן 46

באחד הימים התעתד ה"עצי חיים" לבוא לביקור אצל המהר"ד מבעלז, והנה אחיינו של המהר"ד ואהוה מסדר בעצמו את הכיסאות סביב לשולחן. כששאלו לפשר המראה התמוה, נענה: "למה אתה שואל? דעו סיגעטער רב איז דאך אלייב! הרב מסיגעט הוא הלא אריא!"

שמירה רבה ויתרה היה שומר בעל 'עצי חיים' מסיגעט על בניו הקטנים, זמן לייב ומשה. כה חש הרבי מפני השפעתו המזיקה של הרחוב, עד שכשגדל בנו משה והיה לאדמו"ר מסאטמר בעל 'ברך משה', שח: בהיותי מבקר אצל דודי בעיר קראלי הייתי נזקק ללכת מאכסנייתי לבית המדרש וחזרה, וכך יצא שהסתובבתי מעט בשווקיה וברחובותיה של קראלי. לעומת זאת, בסיגעט עיר מולדתי לא הניחני אבי לצאת אף במעט מחצרו, שם שכן גם בית המדרש, כך שברחובותיה הסתובבתי אף פחות מבקראלי...

ויגדלו הנערים, והגיע זמנם ללכת ל'חידוד' יחד עם שאר בני גילם, אך אביהם שמר עליהם מכל משמר כחומה בצורה ולא נתנם לצאת חוצה, והילדים התחנכו לעילא ולעילא תחת עינו הפקוחה של אביהם, בחצר הקודש.

...

חג הסוכות.

הכביש המוביל לסיגעט ריק כמעט לגמרי. גלגון ערל משועמם מניף את שוטו באויר, כשהוא נזכר בעוגמה בימים הקודמים, החל מראש השנה היהודי ועד עתה. זה היה חודש מלא-מלא בעבודה אינטנסיבית ועמלנית, אך גם מלא במצלצלין; המוני החסידים משלמים מחירים טובים בכדי להגיע לסיגעט, וכעת הימים הטובים נגמרים...

אך מה לנו ולכביש הגוי? ניכנס לרחוב היהודים!

ריח הסכך נישא באויר ונבלל בריחם הנערב של האתרוגים וההדסים. גם עקרונות הבית תורמות חלקן, וריחות בישולי עופות מפותמים נישא באויר כשהוא מתמזג עם שאר מאכלי החג המסורתיים.

בחצרות האזור היהודי כמעט לא נשאר מקום למעבר רגל אדם. כל בני העיר בנו סמוך לבתיהם את דירת העראי לשבעת ימי החג, וכעת הסבו בתוכם כשהם מתענגים מצילא דמהימנותא ומצילא דקדושא בריך הוא.

כשמתקרבים מעט לחצר קדשו של הרבי מבחינים בגדודי חסידים הממהרים לסוכתו של הרבי, שם נערך על ידי הרבי ה"עצי חיים" השולחן הטהור אשר לפני השם ביראה ובחודותא כדבעי.

משה'לי טייטלבוים הקט השתובב בינות לרגלי החסידים, ואז פגש את בנו של רבי אשר גבאי. פניו של בן האדמו"ר צהלו למראה חברו הלבוש בבגדים חגיגיים לרְגֵל הַרְגֵל, והציע לו לשחק באגוזים שקבלו לשמחת יום טוב כנפסק בשולחן ערוך (או"ח תקט"ב).

החבר הסכים בשמחה, וחיש מהר אצו שניהם לביתו של החבר שהיה למול בית הרבי, ושניהם שקעו במשחק מרתק ומאתגר רווי חיות מסעירות.

...

באותו הזמן ערך ה"עצי חיים" את השולחן ברמה, והמוני חסידים הצטופפו סביבו כשהם קולטים זהורי אורה ושמחה משפעתו של הרבי. אך הרבי אינו רגוע. בנו משה'לי נעלם מעיניו, ומי יודע, אולי נשכחה אזהרת האיסור מליבו ויצא חלילה לכיוון הרחוב המסוכן?

לאחר דקות מספר של בידורים הבין הרבי כי אכן משה'לי אינו בסביבה. דאגה מלאה את ליבו, והוא עזב בכבודו ובעצמו את קהל החסידים והלך לאתר את בנו.

פנה הרבי כה וכה, סייר בסביבות החצר, והנה שומעות אזניו את קולו הצלול של בנו מצטחק ומשוחח

החיים בהלכה

בהכוונת הר"ג ר' בצלאל נהרי שליט"א, דומ"צ קהילת זכרון ישעיה - אלעד

שאלה:

מתי מברכים על הטלית?

תשובה: לא כשהיא מקופלת, אלא כשהיא מוכנה לעיטוף על הגוף.

"עובר לעשייתן" אלא "עובר דעובר". אלא מברכים כשהיא ביד והולכים להתעטף בה. והוסיף ב"פסקי תשובות" (אות ה בשם רוב הפוסקים ושכן המנהג) שבשעת הברכה הטלית אף פרוסה בידי לאחוריו, ולא די בכך שהיא אינה מקופלת ומונחת לפניו.

וכן כתב בשולחן ערוך (סי' כה ס"ח) לעניין הנחת תפילין של יד, שיברך עליה לאחר שהיא מונחת על הזרוע לפני הקשירה, ומוסיף הרמ"א (שם) שגם בתפילין של ראש מברכים לאחר שמונחות על הראש לפני שמהדקים את הרצועות [שההידוק הוא המצוה].

מעניין שגם בברכות הנהנין כך הדין, ולכן מברכים על האוכל רק לאחר שהוא בידי האדם (סי' קס"ז ובמש"ב). לסיום נציין, כי דינים אלו הם רק לכתחילה, ובדיעבד יצא ידי חובה אף אם לא בירך סמוך למצוה אלא "קודם דקודם" למצוה.

הרחב דבר: הגמרא אומרת בכמה מקומות שאת כל הברכות מברכים לפני עשיית המצוה [בלשון הגמרא: "עובר לעשייתן"].

הראשונים כתבו (מאירי פסחים ז, ב בשם הגאונים, ועוד), שהגמרא נקטה בדווקא לשון "עובר לעשייתן" ולא "קודם לעשייתן", כדי שיובן ססמוך ומיד לאחר הברכה יש להתחיל במצוה, ולא קודם לכן. וכתב הר"ן (על הר"ף סוכה כ, ב), שלכן אסור לברך על האתרוג כשהוא עדיין בקופסה על השלחן, כי הברכה צריכה להיות כשהמצוה ממש מזומנת לו לעשותה.

לאור זאת, כתב ה"משנה ברורה" (סי' ח סק"ב) שלא מברכים על הטלית כשהיא עדיין מקופלת, כי בכך הברכה אינה צמודה למצוה [בלשון הפוסקים: אין זה

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוצות', מגזין הלב לכל המשפחה

תורת הקושיות

את הקושיות הללו נשלח משה רבינו לנתן. לשם כך ניתנו בידי האותות, כדי לקרוע את מסך הקושיות ולהניח לאמונת הגאולה לחלחל פנימה. פרעה התריס 'מי השם', הוא התמקד בקושיה, תירוץ לא ביקש. עשרת המכות שחבטו בכל אושיות הכפירה עליהן הושתתה ממלכתו, הן התשובה הטובה ביותר להתרסה.

חומות אימתניות של שאלות. חומה עתיקה

בכל הנוגע להתמודדות עם קושיות אפשר לזהות ארבעה טיפוסים. הקוטביים שבהם, כפי שמחדד המהר"ל, הם החכם והרשע. החכם רואה בקושיה דלת כניסה להבנה חדשה. ולכן 'אף אתה אמור לו כהלכות הפסח'. הרשע מתריס 'מה העבודה הזאת, לכם'. הוא מוצא בקושיה כמעט את אותו עניין שמצא בה החכם, רק בכיוון ההפוך. אם אינני מבין מסתבר שלא יכול להיות.

וכאן ההבדל המהותי בין גישתו של חכם אמיתי לגישתו של חוקר במובן הלילי. החכם מציב קושיה על מנת לנתן אותה ולהשיג באמצעותה התגלות. החוקר שואל כדי להיות בעל דעה. השאלות מסייעות לו להתבצר בעמדתו. את 'קושיותיו' של הרשע מתרצים כמו קושיותיו של פרעה, 'אף אתה הקהה את שיניו'...

(הרה"ח ר' דוד גבירצמן, מגזין 'ניצוצות' ניסן תשע"ח)

קושיות עשויות להיות המורה הטוב ביותר לפיתוח התודעה: הן מגרות את המחשבה, ומובילות אותה לקראת הבנות חדשות. אך קושיות עשויות גם להיות מחסום קשה מאוד. אנשים רבים תקועים שנים רבות בעיקול כלשהו במבוך חייהם, רק משום שקושיה אחת טורדנית ומפחידה נעמדה להם על דרכם, והם מתעקשים לא לזוז ממקומם עד לפתרונה המושלם.

הקושיה והתירוץ הזכורים ביותר בהיסטוריה הם גלות מצרים ומתן תורה. קושיה מלשון קושי, וזו למעשה משמעותו האמיתית של השעבוד, וכדברי הזוהר הקדוש 'וימרו את יחייהם בעבודה קשה - בקושיה'...

פרעה ידע היטב איך מעוררים שאלות. למעשה, הוא יצר מהקושיות את חומותיה האימתניות של ארצו. במצרים, הדרך אל הדרור לא נמנעה מהעבדים העבריים על ידי חומות חומריות ושומרים חמושים, מנעו זאת מהם כוחות טומאה וכישוף. היהודי המשוועבד לא חלם אפילו על אפשרות בריחה. החומות כלאו את נפשם, לא רק את גופם. והחומות הללו נוצרו ממסך סמיך של כפירות ואמונות זרות, בקיצור, מקושיות.

פתגם השבוע

כש'חונקים' ילד יותר מידי - הוא לבסוף יתפרץ

מתוך הספר 'פיקדון משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

להצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עטיא שליט"א
נתן בת-בת-שבע ואדל בת-דבורה ציפורה רחמים
לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

להצלחת משפחת אוקן
להצלחת משפחת שרון
להצלחת משפחת שילר

להשכרה בכל יום בשעות הערב

בית מדרש מתאים לאירועים קטנים באזור מאה שערים
עזרת גברים ועזרת נשים בנפרד
לפרטים: 054-8475902

משפט משנה חיים

פגש בו רבי שמואל הורביץ, אשר כה כותב אודותיו: "ר' יחיאל היה פעם בארץ ישראל, ואח"כ נסע חזרה לחו"ל למשפחתו ובני ביתו, והיה שם איזה שנים ובא חזרה מפולין.

"וסיפר איך לא יכול לעצור את עצמו להיות בחו"ל, וממש נקטה נפשו בחייו על נסיעתו מארץ ישראל, וכל הזמן חייו לא היו חיים, עד ששיבר כל המניעות... ורבי אלטר בן-ציון יעקב זאב [ברזסקין] סיפרו לו מהמניעות שעוברים עלינו מכל צד, והוא חיזק אותם בדיבוריו, ושלא יתבהלו מהמניעות שעוברים, כי כן הדרך כשוצים לזכות בעבודת ה', להתקרב לרבינו.

"ואני כשמעי מהם זאת, נכספה וגם כלתה נפשי לראות פנים חדשות של איש מאנשי שלומנו שלא זכיתי עדיין לראותו מעולם, עד שהלכתי עם יעקב זאב לחוץ לעיר, למסחרו של רבי יחיאל שעשה עם שותף אחד בית חרושת לקופסאות, וראיתי אותו, ונתוועדנו יחד בשמחה רבה ואהבה וידידות גדול, ודיברנו יחד הרבה מרבינו.

"ומאז הכרתיו היטב והיה עמנו בידידות רבה והשתתף הרבה עמנו בלימוד ספרי רבינו, ולבסוף הביא את כל בני ביתו לארץ ישראל, ואחר כך את כל משפחתו, אביו ואחיו וכו'" (מי שמואל, קפ"ה).

זאב לחסידים בסתר. רבי יחיאל גרשונד זצ"ל

היה זה לאחר מלחמת העולם הראשונה, כאשר נחקק בפולין חוק המחייב לנעול את החנויות עם רדת הערב. הגזירה הייתה חד משמעית, והמפר אותה היה צפוי לו קנס גדול, אלא שבאותו הערב, בחלוף יום עבודה עמוס, הוא התיישב לרגע על כסא בפנית החנות ונרדם. כשהתעורר, זה היה מאוחר מידי, שוטר חמור סבר ניצב בפתח החנות הפתוחה. העונש היה צפוי, אבל הוא לא ציפה שבעקבות זה חייו ישתנו לנצח.

דיבורים מעבר לזמן

היה זה ר' יחיאל ב"ר מנחם דוד גרינוואלד, שבשבע הבא יחול יום היארצייט שלו. הוא נולד בלובלין בשנת תרנ"ז לאביו ר' מנחם דוד, שהיה בר אוריין, מחשובי חסידי אלכסנדר, אך סיפור מיוחד במינו הביא אותו להתקרב לדרך רבינו הקדוש, כאשר בעקבות כך במשך שנים ארוכות היה תומך בחסידים בגלוי ועוד יותר מכך בסתר.

באותו יום בו הותיר את חנותו פתוחה כאשר נרדם לעת ערב, השוטר הפולני רשם לו דו"ח וזימנו לבית המשפט; ואם בכך לא די, נקבע המשפט לשבת בבוקר... ר' יחיאל לא ידע את נפשו מצער, הוא הבין שמחובתו להתייצב במשפט האמור להפתח ב-9:00 בבוקר ובירר היכן יש מניין ותיקין בלובלין, וכך הגיע לבית-החסידים הברסלבי בעיר.

לאחר התפילה ראה את כל המתפללים מתיישרים סביב שולחן לקידוש, כשלאחר מכן אחד מהם, ר' יחזקאל מנדלאל שמו, מתחיל לקרוא מתוך ספר לא מוכר. ר' יחיאל הקשיב מרותק לדיבורים הנפלאים, הוא הרגיש שהם מכוונים אליו ממש, ומרוב מתיקות הדברים, לא שם לב שהשעה 9:00 חלפה לה מזמן...

מאותה שבת והלאה דבקה נפשו ב'נחל נובע', לראש השנה נסע במסירות-נפש לאומן, שם השיח כל לבו לפני הרבי הקדוש, ומאותו יום קיבל לב חדש, מתגעגע ונוסף ליצורו.

שיברו את כל המניעות

לא ארכו הימים והנה זכה רבי יחיאל יחד עם ר' שמחה בורנשטיין ועוד כמה חסידי ברסלב לעלות לארץ הקודש.

מיד עם עלותו הוא קבע את מושבו בשכונת מאה שערים שמחוץ לחומות ירושלים העתיקה, ויחד עם ידידו ר' שמחה הקים בית חרושת לאריזות קרטון. בירושלים

ותשחק ליום אחרון

את מעמדו הכלכלי ניצל ר' יחיאל כדי לתמוך בעובדי ה' מקרב חסידי ברסלב שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסם. סכומים גדולים היה שולח להם מדי חודש, כשהוא מזהיר את השליח שלא לגלות את מקור הכסף, ורק לאחר פטירתו התגלה גודל פעולתו הכבירה.

כשראה רבי יחיאל את החסר בשוק בספרי רבינו, הוא שינס את מותניו והדפיס את הספרים, רבי יחיאל היה קם בחצות לילה ללמוד את שיעוריו וללכת לכותל המערבי, גם בתקופת המנדט כשהיה "עוצר" בלילות. בסעודות ההילולא של רבינו ומוהרנ"ת, היה עומד ומשמש את הסועדים, והכל בתמימות ופשיטות נפלאה.

ביממה האחרונה לחייו עוד נתן לשליחו את סכומי החלוקה, ובלילה האחרון לא הפסיק לדבר על גדולת רבינו, כשפניו מאירות. משאלתו האחרונה היתה שמבקרו ייצאו בריקד, וכשהוא נעמד על רגליו, בשארית כוחותיו, הצטרף אליהם לריקוד הודיה על שזכה להתקרב לרבינו.

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכולל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

מוקד הזמנות:
1-800-800-148

הספרים והדיסקים של הגה"ח
רבי שמואל שטון שליט"א
אצלכם בבית